

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde yargılananların adil yargılanma haklarının ihlal edildiğine ilişkin karar vermesi üzerine birçok tutuklu ve hükümlü “yeniden yargılanma” hakkı kapsamında yeniden yargılanmıştır. İhlalin kaynağı doğrudan yasanın emredici hükümlerinden kaynaklandığından dolayı ihlalin tüm DGM yargılamaları için söz konusu olması gerekirken; bu yargılanmalar sonucunda 2019 yılı itibarı ile Van'da 100'e yakın Hizbullah üyesinin cezaevinden tahliye edildiği, bu kararlara emsal olarak başka davalardan hükümlüler hakkında da tahliye kararları verildiği ve bu kişilerin tahliyesinin tutuklu ve hükümlüler arasında çifte standart uygulandığı tartışmaları basında yer almıştır.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri dosyalarına bakmakla yetkili olan İzmir 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nin hiçbir DGM hükümlüsünün yeniden yargılanma ya da infaz durdurma talebini kabul etmez ve gerekçesiz olarak red ederken, 28 Şubat dönemi İBDA-C sanığı Yılmaz DALYAN'ın avukatının mahkemeye yeniden yargılama ve infazın durdurulması için örgütün lideri olarak bilinen Salih MİRZABEYOĞLU'nun İstanbul 14.üncü Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen beraat kararını haklı delil olarak görüp Yılmaz DALYAN'ın yargılamasının yeniden yapılmasına ve aldığı hükmün infazının durdurulmasına karar verdiği yine basında yer almıştır. Bu durum hukuki olarak açıklanamaz iken ancak yürütmenin siyasi tercihinin yargıya yansması ile açıklanabilir. Benzer uyuşmazlıklarda mahkemelerin birbiriyle çelişen kararların verilmesi, siyasi kaygıyla hareket etme, hakimlerin objektif ölçülere göre değil, yargılanan kişilerin durumuna göre kararı verdiği düşüncesini uyandırırken, hukuki güvenlik, belirlilik ilkelerine ve aynı zamanda kişilerin yargı organlarına

25688

duymaları beklenen güveni zedelemektedir. Yeniden yargılamanın anlamı her mahkeme açısından aynıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanmış olan kaç kişinin bugüne kadar yeniden yargılanma talebi kabul edilmiştir?
- 2- Şimdiye kadar kabul edilen yeniden yargılanma talepleri hangi temel gerekçeler ile kabul edilmiştir?
- 3- Yeniden yargılanma talebi kabul edilen dosyaların yargılaması yapılan örgütlere göre dağılımı nedir?
- 4- Yeniden yargılama talebi kabul edilen kaç kişinin başvurusu, doğrudan bizzat kendisine ait AYM ya da AİHM kararına dayanmaktadır?
- 5- Yeniden yargılanma talebi kabul edilen kişilerden kaç tanesi bir başkasına ait emsal kararın sirayet ettirilmesi doğrultusunda yeniden yargılanma ve infaz durdurma talebinde bulunmuştur?
- 6- Yeniden yargılanma talebi kabul edilen dosyalardan kaçında infaz durdurma ve tahliye kararı verilmiştir?
- 7- İnfaz durdurma ve tahliye kararı verilen dosyaların örgütlere göre dağılımı nedir?
- 8- DGM dosyalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkemelerin aynı hukuki durumda bulunan kişilerin taleplerine karşı farklı yaklaşımlarının gerekçesi nedir?
- 9- Mahkemelerin, İnfaz durdurma ve tahliye kararın da talepte bulunanların örgütlerinin isimlerinin yargılanmalarında etkisi var mıdır?
- 10- Kamuoyuna Hizbullah davaları ve İBDA-C davaları olarak yansıyan dosyalarda yeniden yargılanma taleplerinin tamamının kabul edilmesi ve ağırlaştırılmış müebbet ve müebbet hapis cezası alırken benzer nitelikte olan başka örgütlere dair dosyalardaki kişilerin aynı haklardan yararlanmaması ayrımcılık ve hukukun siyasallaşması anlamını taşıırken bu durum hangi hukuki kriterle açıklanmaktadır?
- 11- Hizbullah ve İBDA-C dosyalarında yargılanan ancak kendisine ait bireysel başvurusu dahi bulunmayan dosyalarda yeniden yargılanma ve infaz durdurma talepleri kabul edilirken, kendilerine ait AİHM'nin ihlal kararına dayanarak başvuru yapan kişilerin infaz durdurma ve tahliye başvuruları neden aynı mahkemelerce reddedilmektedir?

USK

- 12- DGM yargılamaları nedeniyle yeniden yargılama, infaz durdurma ve tahliye başvuruları konusunda yargıda yaşanan bu farklı yaklaşımları ortadan kaldırmak, anayasal hukuki eşitlik ilkesini yerine getirmek ve uygulama açısından yargıda birlik sağlamak adına Bakanlığınız tarafından her hangi bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
- 13- AİHM ve AYM tarafından bağımsız ve tarafsız bir mahkeme olmadığı için adil yargılama yapamayacağı kabul edilen DGM yargılamaları nedeniyle şuan kaç tutuklu ya da hükümlü bulunmaktadır?
- 14- Hizbullah yargılamalarının bir bölümünün askeri üyelerin DGM'den çıkarıldığı 2000'lerde yapıldı ve bu durumda diğer sanıklar yönünden adil olan bu yargının sadece Hizbullah yargılamaları yönünden sorunlu olduğunu mu kabul edeceğiz?
- 15- DGM yargılamalarının sonuçlarını ortadan kaldırmak için her hangi bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?
- 16- Kamuoyunda 28 Şubat süreci olarak nitelendirilen dönemde DGM de yargılanmak CMK 311. Maddeye göre yeniden yargılanma gerekçesi midir?
- 17- 28 Şubat döneminde yargı üzerinde baskı olduğu ilk derece mahkemesi tarafından kabul edilerek yeniden yargılanma başvurusu kabul edildiğine göre, bu kabul o dönem yargılanan (örgüt isimlerine bakmaksızın) tüm sanıkları kapsamı gerekmez mi ? Bir yapıya ya da eğilime ilişkin bağımsız ve tarafsız davranmayan mahkeme heyetlerinin başka yargılamalarında bağımsız ve tarafsız davranabilecekleri konusunda Bakanlığınızın düşüncesi nedir?
- 18- CMK 250. Maddesi ve TMK 10. Maddesi İle yetkili Mahkemelerde ve Yargıtay 9. Ceza Dairesinde yargılama faaliyeti yapan sayısız hakim ve savcı FETÖ/PDY operasyonları kapsamında görevden alınmasına, soruşturma ve kovuşturma geçirmiş olmasına rağmen bunların yaptığı yargılamaların mağduru olan kişilerin yeniden yargılanma başvuruları neden reddedilmektedir? 28 Şubat süreci yargılamalarının mağduriyet yarattığı kabul ediliyor ise FETÖ/PDY yargılamalarının mağduriyet yaratmadığını mı düşünülmektedir?
- 19- DGM'de yargılanarak ceza alan fakat bireysel başvuru hakkını kullanmayan tutuklu ve hükümlüler var mıdır? Bu kişiler son iki yıl içinde AİHM ve AYM kararlarında altı çizilen "DGM'lerin bağımsız ve tarafsız mahkeme olmadığı, bu nedenle adil yargılanma ilkesinin ihlal edildiğine" ilişkin kararlarına dayanarak yeniden yargılanma taleplerinde bulunmaktadır. Bu konuda Bakanlığınız çifte standartı ortadan kaldırmak için düzenleme yapmayı düşünmekte midir?